

TOM KEDUU (4)

Samay wezuu cayu leyzuu

Kabiyè

TOM KEDUU (4)
Samay wezuu cayv leyvuu

Histoires d'engagement ou d'opinion sur des sujets
pour encourager un changement social pour
améliorer la vie en communauté.

En langue kabiyè

Auteurs : participants à un atelier d'écrivains

Illustrations : CD "The Art of Reading",
SIL International, 2001

Ce livre a été produit avec l'assistance
technique et financière de SIL Togo-Bénin

Association Chrétienne pour l'Alphabétisation
en Kabiyè et l'Epanouissement, (Sotouboua)

1ère édition, 1er tirage,
3ème trimestre 2012 (500 expl.)

© 2012, ACAKE et SIL Togo

Taba kuvay feyi de.

Palulub eyu le, ewey camiyε, ne ε-lumayze wεε ke-le kele. Ekoma ne esub taabaliye kidikediyε naqiyε taa ya, pikediya le epiziy eyu esayub.

Halibiya nakeye keweni mbu. Kaake piya nga kañan eyaa camiyε ya, ne misay yoo le pasan-ke pidufeyi. Kowokay sukuli dɔdɔ camiyε ne keweni lonzide de.

Pe-te kooka taa peeye le, asayipiya nakeye kaawe dɔdɔ peeye.

Payayay-ke se Afeyiñundu.

Eeli sukuli ne abalipiya nakeye peysi-i ne edeni-i

Nijeriya. Ewoba peeye le,

ezuma pitulabay epazi taba kuvay ñu. Episaa ekoo le, eyaa etasiy-i tulub. Eliy le, nabuyub labu feyi. Lum sɔb ne yelub deke. Pikediya dende ne emeli ne eñoo taba ngu le, eliy le, ε-esa se keze. Peeye le, abalaa yelub alwaatu taba le.

Halibiyā kibāṅga, ka ne Afeyiñundu papasi suu egbaadiye. Eliyini sukuli etali ne ela mizay nɔɔ tumiye le, kpelekusu tatasu weu. Afeyiñundu te edey ecaɣ ne aho dɛe puɔɔ ekɔɔ esuu. Pikedaa le, piya kanɛ kalu sukuli. Kapasi yem yem lakasi. Ka-ñuma yɔɔdi pinu-we.

Ŋgu, paa weyi esaṅay-ke ne etɔṅ se: "Ye pele ene eyu ekpaya yɔ, eweyini huɔ kipaṅgu". Pikedaa le, dɔniy se "Siidaa" kpa-ke. Kana mbu le, kapisiɔni ka-ti ne kekpidiy ne kɔtɔṅ se "Ebe ya-m kpem!"

Ɖisaṅ numɔɔ ne kɔye ndi payay se "ARV" yɔ dɔkɔɔ dɛ-ɛjadɛ taa ne dɔiyaki eyaa ñuṅ. Pu-yɔɔ pituṅnaa ne ñuu leleṅ taa le, pele enu edayini sukuli pɔsuu. Halu! ela-ku camiyɛ ne ewolo sukuli kitezusu taa. Elaba pinzi naale le ehowa ne elu. Elaba pinzi naale dɔdɔ dɔiya le, komna dɔ santaluɔ sɔsɔ nakuyu. Eñɔɔzi e-takayisi ne ela-ku. Ɖisaṅ Esɔ, mbu puɔɔ yɔ elaba-ku camiyɛ ne episi. Ne puwayi le, pilaba pinzi naadozo yɔ dɔniy se eke sukuli nakuyu ñuudu Kpaluma sukuli nakuyu taa.

Potuu eduuye naɔiyɛ se "Tanaṅ tɛɛ hoṅa titali dṅanaɣ". Piya kanɛ kaasiba yɔ, kaalesi ka-ti, kelesi kɔ-huɔ, kelesi ke-ɛjadɛ. Sɔnɔ yɔ, ewenu wazay eyaa sakiye ɔɔɔ.

Mayu: PITIDE Jonathan

Pelaa numɔɔ ɔɔm

Haltbiya yekuu sukuli ne peɔɔɔ ne Loma yɔ puwɛɛ se paa anɔ epɔsɔ ɛ-tɔ-yɔɔ, mbu yɔ ɛyaa ɔɔɔ ajeyɛ yaa tetu taa se pañɔni liidiye pɔkɔna tilasɔ pɔɔɔɔɔɔ.

Tɔm kedɔɔ

Pele nɔɔyɔ kuyɔ (Bilɔta) se ewoki (Loma) ɛ-kɔɔ ɔɔɔ ne ɛɛ ɔñɔni-ɔtɔmɔyɛ. ɛtalaa ɛ, ɛɛ kaacɛɔ-tɔ (Kaɔkalafu) mayay ɔga yɔ, ɛyay kɔ-yɔɔ piiwoki. Pele ɛnu payay-tɔ se (MENKISANI). ɛɛnay se ɛla ɛzuma. ɔɔɔ widjii etiwokidi Loma ɔɔɔɔ ɛ ɛɛsɔɔ nɔɔyɔ. ɛsɔɔ yem ɔɔɔɔɔ ɔɔsɔɔyɛ. ɛɛnay se ɛla ɛzuma.

Pɔkedaa ɛ, kpokpo tunaa mba pakpakɔɔ ɛyaa ne pamu liidiye yɔ, ɛɛɔ kɔma ɛ, eheyi-i se, ye ɛɛnay nɔɔyɔ yɔ, ɛkɔɔ ɛsɔɔ ɛ-tɛ. Pele ɛnay ɛla ɛzuma, ɛtezi tɔɔɔ evedu, ɔɔɔ ɛɛsɔɔkɔ-tɔ. Ewolo ɛla ɛzi kɔyaku sɔɔɔ naale ɔɔyɔ ɔɔyɔ evedu ɛnu ɛ-tɛ puɔɔ ɛna ɛ-kɔɔ.

ɛlabɔ ɛzi fenasɔ naale ɛ-kɔɔ tɛ. Pele se pɔwɔɔ-tɔ, ɛɛ ɛ-kɔɔ kpay-tɔ ekpeni-i yaa epɔsɔni-tɔ (Bilɔta). ɛwenɔ punzi hɔu ne ɔɔɔ (16). ɔɔɔ ɛɛmɛɔ ɛ-caa kɔmɛɔ ne ɛɔɔɔ. ɛɛ kaaheyi-i se ye ɛnay ɛɛlakɔ sukuli yɔ, ɛkpɛɔkɔ tɔmɔyɛ. Pele ɛnu ɛnaya ɛɛlaa kɔɔɔɔ ne (Loma) ne papɔsɔ pɔ-ñɔsɔ ne wɔndu yem yem ɛ, ɔɔɔ ɛmayzaa se ewoki ne ehɔy ɛzi ɛɛlaa yɔ.

Ɛ-caa cɔnaa ɛɛñɔyɔ ɩɛ, ɛɩɛ
kpaɣ-ti nɛ ɛɔɛna fɛɔɔa tɛ. Kiyaku
sɩɲ ɔɛyi ɔɛyi Menkisanɩ sɩba.
Pɛlaa mba pasɩbi (Loma) wobu
nɔmɔɔ taa yɔ, pɔɔɔwa; patali ɛzi
kabganzi yɔ, ɛɩɛ ɩɩɩaa ɛɛyeki
wobu.

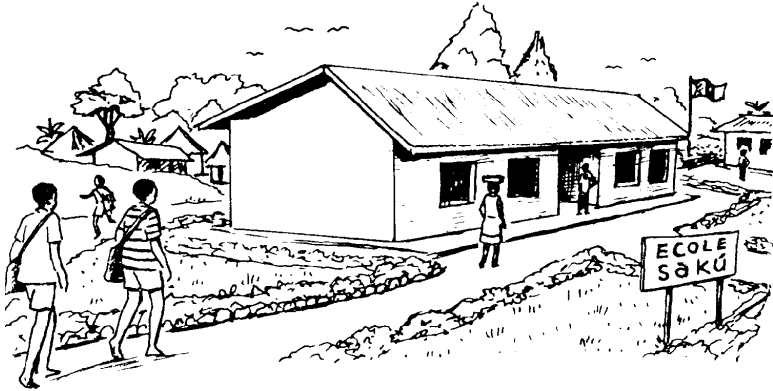
Pɛyeki sukuli, paakpɛɩkiy
tuma ɔɔɔɔ; ɩɲɔ powoki mba
pɛ-tɛ se palaki tɔmɩyɛ yɔ, sukuli
yaa tuma palaba nɛ pɛkɛ mbu. Ye
mbu ɩɔɔki mɩ-ti ɩɩɩɩyɔ nɛ ɩtɔɔ
kɩñɔɲ.

Ye nɔɔyɔ ɛkɩmayza se eyeki
sukuli nɛ ɛɔɛɛ Loma yaa ɔɔɩ yɔ, ɛpɩsɩɩ ɛ-ɩmayza
camɩyɛ. Mbu ɔɩlaku sɔɔɔ yɔ cɛɛ ɔɔa pɩɩɩyɔ; Pɛlaa ɛñay
pana iyele sɔɔɔ tɔɔɔ nɛ ɔɩhiy cɛɛ. Eduuye tɔɲ se: mbu
ɩɔɩu yɔ cɛɛ mbu ɩkɩɲ. Pɩ-yɔɔ ɔɩu camɩyɛ lakasi, ña-ti
ɔɔkɩsɩ, tɔmɩyɛ labɩ, sukuli labɩ ya ña-ñɩsɩ ɩɲwalɩy ɩɛ.
ɩɲlaku mbu yɔ pɩkpaɣ-ɩ fɛyɛ, yele nɛ ɩpɩsɩ pɛɩɛ weyi
ɛmɩnaa yɔ. Ɛsɔ ɛwazi-mɩ.

Mayu: N'DALO Kpédou

Sukuli tɔm

Ɖooɔ ɔa-caanaa kaawee le, mbu payay se sukuli ya, pitaawee. Weyi eliwa ya, ezuma mbu ela ne etɔɔ ya, pu-tɔm ecɔna. Leeleyɔ, teɔ fema ne ejaɔɔ leyzi. Ele, nabeye wee ne pekpendi pewe cikpenduɔ taa tam ya.

Caanaa nabeye wee ne peweenɔ caanaɔ taa tɔm halɔn sɔnɔ. Pekediy se ɔooɔ pa ne pa-caanaa paawee le, ezɔ palakay. Halaa mbu ya, paba ñɔtɔɔ se pa ne po-ɔooɔa paawee le, hayum tumiye ne mizay nɔɔ tumiye palaki. Piyebina ne paahay pe-piya waɔɔ se siwolo sukulinaa taa. Paa piya maymay liu ewee se siwolo sukuli ya, paatisiyɔni-si. Leeleyɔ ebe puwee se ɔɔla?

Teɔ fema ne eza kuli leeleyɔ. Sukuli paa anɔ etɔkɔnɔ alwaatɔ tɔne ti-taa. Mba halɔ ne sɔnɔ pewee ne paatisiy se pe-piya iwolo sukuli ya, meheyiy-we se

pakpa pa-ti; mbu puyɔɔ yɔ, pɛwɛ sɔnɔ pɛfɛyi cee. Avema ezuma pɔzay-we nɛ pucɔ pasi. Pe-piya kayni kuñɔŋ tɔɔɔ siŋŋ mbu puyɔɔ yɔ, sitala sukuli.

Lɛɛzɔɔ kɔma lɛɛlɛyɔ nɛ puwɛɛ se ɔlɛɛzi. Ɖɔkpayni ɛzi tumiyɛ mbu taa mbu yɔ; pucɔ pamu-ŋ lɛɛlɛyɔ nɛ ŋkpɛlɔki tumiyɛ lɛ, pupɔzɔɔ se ŋla anzaayi sukuli nɛ ŋtali hɛku taa sukuli ɔŋŋ kitezɔɔ tɛɛ. Ŋñiniy tumiyɛ se pamu-ŋ nɛ paahɛyi-ŋ fenay sɔm, puwɛɛ se ŋwɛɛni sumtu takayay ŋga kabayli camiyɛ yɔ.

Pituja payi piiheyiy ɛyaa natoyɔ nɛ paliziy pe-piya sukulinaa taa nɛ pɔtɔŋ se pahayi nɛ pacali-we nɛ pɔtɔɔ nɛ pucɔ pasi yaa palizi halɔbiya se sɔsi ulu nɛ pɛ-yitinaa kɔna-we nɛ pɔtɔɔ pasi. Lakasi nzi situja payi puwɛɛ se ɔiyɛle-si nɛ ɔiwona ɔɛ-piya sukuli taa.

Ɖooɔ lɔndaa ñuma, pakpaway-we nɛ ɔŋŋ nɛ pucɔ powoki sukuli. Ɖyaa kpay pe-piya nɛ pɛmɛsi se sitaawolo sukuli. Ɖlɛ, mba petisaa nɛ powoni pe-piya yɔ, mba kɛni ñum tunaa susaa; mba ñaziyɔni lɛlɛa nɛ piluni pe-liidiye yɔɔ sɔnɔ.

Nabɛyɛ tɔŋ se pe-piya itaawolo sukuli mbu puyɔɔ yɔ sukulinaa fɛyi pɛ-tɛ haɔɔa taa yaa sukuli wɛ-wɛ nɛ poliŋ. Pu-yɔɔ ɔitendiɔ komina nɛ aŋgbaa wena awɛ a-tiyɔɔ yɔ se patuli sukulinaa paa haɔɔa mba pa-taa. Pɛyɛle nɛ sukuli ñɔtina piya nɛ piha-si hunum.

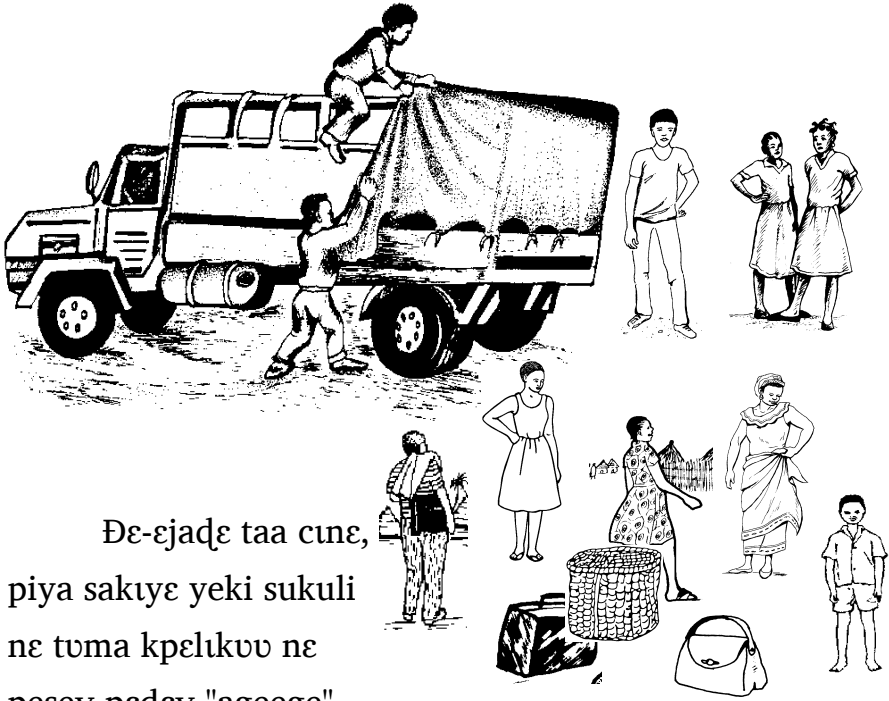
Natuyu dɔdɔ yɔ se kpelay liidiye tɔm. Eɛɛ! Ɖɪsɔŋ komina nɛ pulɪni mbu kitem pazɪw labu yɔ pu-yɔɔ. Kiyeba nɛ powokini piya ajamaa lɛɛlɛyɔ sukuli falaa, puwɛ dɛu. Elɛ, dɪsɪlɪmɪw-kɪ se kɪkɔna nɛ kitezi eyaa sɪnɔv hɛkɪtaa sukulinaa taa nɛ sukulinaa kɪdɔyɪlaa taa. Paa kutɔŋ se pala sukuli falaa yɔ, kɪpasɪ liidiye. Ɖɔdɔ lɛ, kɪtasɪ sukuli kitezɪw nakuyɪ tɪlɪw ɛzɪ Togo nɛ hɛkɪ nɛ hɛkɪ taa. Pɪpɪ, pulakɪ eyaa hunɪm nɛ pɔtɔ se pe-piya italɪ lona ana a-taa. Kumɪ dɔdɔ wɪlyaa nɛ kɪkɔna takayɪ sakɪyɛ sukulinaa taa.

Petiyi dɔ-caanaa, petiyi-dɔ; dɪtaayele nɛ patasɪ tiyuu dɛ-piya. Pu-yɔɔ mɔntɔŋ se paa caa weyi lɛ, ɛ-ɛza efe. Paa haɔɔa mba pa-taa lɛ, eyaa ɛza ekuli. Komina ɛkpay payɪtɪ nɛ tumakɪ mba pekiziy paawokina pe-piya sukuli yɔ.

Yee eyaa tɪŋa ɛkpay payɪtɪ nɛ powona pe-piya sukuli yɔ, pɪnzɪ pasɪ taa lɛ, dɪkay hɛzɪw. Ɖɪtasɪy kenɔv mba pasɪlɪmɪw yɔ; elɛ dɪkɛy mba pahay yɔ. Ɖɪtasɪy kɛv mba pɔdɔŋ nanɔbanzɪ yɔ, elɛ dɪkɛy mba pacakɪ kpokponaa nɛ lɔɔɔa yɔ. Tɛv fema, dɪkuyɪ nɛ dɪsɪŋ dɔ-nanɔbanzɪ taa, dɪlɪw nɛ sukuli tɪma dɛnɪ ɛsɪndaa nɛ cee nɔɔyɪ ɛtaatasɪ tɔɔɔ tulutu.

Mayɪ: LESSAH Bassakilinam

Piya cikpesi numan ɔɛv tɔm

Ɖɛ-ɛjaɔɔ taa cɛnɛ,
piya sakɔyɛ yeki sukuli
nɛ tuma kpɛlikɔv nɛ
pɛsɛy pɛɔɔy "ageege".

Pɔtalɔ lakɔɔ fɛnay taa ŋwolo tetu ndu payay se
Halɔkpɛyɔndu yɔ ti-taa nɛ ŋna yɔ, pɔlakɔ-ŋ pɔtɔɔyɛ.
Halaa nɛ abalaa sɔsaa nabeyɛ ŋnay ɔɔsɔ taa. Piyapɛlisi
nɛ piya evelisi ku ɔama nɛ pɛɔɔɛ Niijeeriya se paɔɔɔy
liidiye.

Ɖɔpɔɔv ɔa-ti se yee pɔwɛ mbu ɛbɛ pɔkay tɛmnaɔ?
Ɖyaa mayzɔy nɛ pahay pa-ti toovenim se: kuɔɔɔ wɛ
ɔɛ-ɛjaɔɔ taa, tuma fɛyɔ, paa piya ɔlabɔ sukuli pɔwazɔy-wɛ
wɛ? Halɔ lɛlaa laba palu pacay ɔɔsɔ. Pɔyɔɔ lɛ, piya ɔyɛɔ

ne sikona liidiye, kanjinaa, kpokponaa, pisan, ñanzi ne wonda leetu ndi ndi ne piwazi-we.

Paatasiy mayzuvu piya wezuu ne cee wayi mbu putemna yo pu-yoo. Puheyiy-we natuyv. Ngv asayuvu sɔsɔv we numɔv ngv ki-taa siŋŋ; Piya sakiye pisiy pɔkɔŋna kudɔmɔŋ sɔsɔŋ sɔsɔŋ. Pa-ñuma teŋ liidiye sakiye weekuɔv pɔ-yoo le pasi. Pinde pinay taa dɔpima sakiye mbu halukpaybundu peeye. Pilaki mbu le piɔeyi-m siŋŋ ne mamayziy se puwee se dɔlv.

Sɔnɔ sɔnɔ lumayza deke koŋ wena eyaa ñuŋ taa. Ngv mbu pɔkɔŋna ne pa-numɔv ngv ki-taa pazi yo, pɛpɛdiy ne payaki tɔonay ne pɔtɔki. Piteŋ ne paanay pala ezuma le pasuv milum taa: pɛɛziy eyaa hee hayum taa, pokuu maŋ feŋ taa, pakpakiy halaa deysi; Pɔpisa tɔm sɔsɔv eyaa tuja payi tetv taa. Puwe pituŋa payi pilaki mbu ele, eyaa wee potuyuu pe-piya se pɛdeɛ pɔkɔna-we ñum. Sɔndv leetu ndv tikili-m kpav yo le se eyaa pane wiɔiy paakɔŋna-dv hoziŋ ne paku-dv?

Taabalaa puwee se dɔkuli esa tɔm ndv ti-yoo. Pitɛke mbu leema laki sukuli ne cee wayi paaledi dɔ-lone taa ne puwona de-ɛjadɛ ne esundaa?

Mentendiy kewiyay taa sɔsaa, kantɔonaa awiya, haɔaa ndi ndi taa awiya ne tetv esundaa wobu ñvndtinaa

se pañay pana ne d̄ita n̄o t̄om kaḍe ñundu ndu ti-ȳo.
P̄iteke mbu puḍuḍuḍu-d̄u. Nabeye kayna lu ne ajeye leena
taa ne p̄ok̄o p̄eḍiyi ḍe-piya ne ḍe-seyinaa. Mbu puḍo ȳo
pasiki p̄eten ne mba p̄kazi pazi ȳo, paba tala sukuli se
p̄e-esa ekuli ne pawazi p̄e-ḍjaḍe... Hayi..., puwe soḍndu.

Mayu: H̄EMUḶ Abalo

Ezima ḍila ne ḍilu kulav lau taa

Es̄o labi kedeḅa le, ema Adam ne eia ne Adam ḍoo
ne elizi e-sinay ne papisi eyu ne e-halu ne p̄ewe kaday
taa f̄ee ne p̄ot̄oki tuḅ p̄ee wena awe kaday taa ȳo atija.

Ele eheyi-we se pataat̄o heku taa tuḅ p̄ee. Satan̄i
na se Adam ne eev̄ p̄ewe lelen̄ taa le, ewolo eḍeti-we se
p̄ot̄o p̄ee ana pulaki puḅu, p̄e-esa kuluu ne papisi
ezi Es̄o ȳo.

Peeye paba tɔɔ tɔw ŋɔv ki-pee ne pe-esa kuli ne panay se pɛwe ndaakpede ne feye kpa-we ne pese pemeli mbu pɔyɔɔ yɔ payusini Eso.

Eso na pa-pitɔɔɔye ne eku kpine ne ela kilau ne puhuuzi pa-kɔweekum yɔɔ. Pɔyɔɔ Eso dɔwa se pala kilau ne puhuuzi eyaa kɔweekum yɔɔ. Satani kudum enu emayziy Eso ne eceziy eyaa se enu le Eso ne eyaa pazi-ti tɔɔɔ ne palay ne eɔɔɔ calim.

Satani nazɔɔna eyaa, enu dɔdɔ pelɔɔna-we kpina wena palay ne ehiy eɔɔɔ calim yɔ, ne pɔɔɔ eyebi-we yɔ. Eso na eyaa sizon nu le, etiyi e-pɔyalu egbamiye pɔya Yesu se ekɔɔ elaa kilau ne ekpedi e-calim ne weyi etisaa le, etaataɔɔ lav. Etɔɔɔ Yesu enu e-wayi elu satani nesi taa ne ehezi nan, heɔ, pɔɔ, kalimee ne mbu pitɔɔna payi eleeu pɔɔɔɔ eyaa yɔ pi-taa. Koobu meyeki ne ŋnu deɔ se ye ŋtɔɔɔ Satani yɔ ŋwoki lone ezaaye ndi Eso ŋɔɔɔɔɔ ne eɔɔɔɔɔ-ti yɔ.

Piyee ŋdisaa ne ŋtɔɔɔ Yesu yɔ, ŋwoki lanhezɔɔye lone ndi Eso ŋɔɔɔɔɔɔ ne eɔɔɔɔna e-piya yɔ. Man-cao, Mon-doo man-dalɔ, me-neu la lumayza camɔye ne ŋlu satani nesi taa.

Mayu: BATCHASSI Kadja

Mulum tɔm

Evebu nɔɔyɔ payay Ñamtu. Ɛ-te we Sada. Ñamtu we ɔɔŋ ne alaafiya camiyɛ ne elaki haɔav tumiyɛ ɔɔ. Ɛɛɛŋɔy ɛyaa tete. Ɛsey ɛyaa sutuyaa ɔɔɔɔ ɔɔ. Ɛsɔli tɔɔnasi ndi ndi hayɔv ɛ-hayɔm taa. Ñɔɔsi feyi ɛ-te. Ñamtu caa ne e-ɔɔo kpeliki-i loŋ kɔbaŋ. E-liɔe taa ñuma saŋ-i ɛ-pana ñayɔ yɔɔ. Evebu ɛnu ɛwena halaa naale ne piya loɔo. Pɔnay kudoku naale taa ɔeyi ɔeyi ɛkpay ɛ-halaa. Sɔɔ Ñamtu weni pɔnzi ɛzi niidozo ne kagbaanzi yɔ.

Ñamtu wezuu cayɔ pazi weeku

Ɛbe yɔɔ kɔpazi weeku? Ñamtu suv taabalaa kidekedɔŋ nabeyɛ camniye taa. Pɛwe ɛyaa naadozo ne pitasina ɛnu. Taabalaa pane pe-wezuu cayɔ weekaa.

Paliy le, paacay pɔ-yɔɔ ewu. Pɛkpɛlikɪ fendu, sulum kpaŋgɔɔ ne milum. Ñamtu suv pa-taabaliye taa ne pɛkpɛlikɪ-i mbu dɔdɔ. Eyaa pane sulum pɛŋ tɛɛ, faadɪnaa nɔnɔsi tɛɛ panay-we.

Ñamtu ñuma leytu tasuu

Nɔnɔɔ yɔ Ñamtu wezuu lɛɛza. ɛ-taabalaa kpɛlikɪ-i wezuu cayɔ kifalɔv. ɛsu fendu, sulum ne milum pa-taa. Pɔ-yɔɔ ɛ-caa ne e-doo paya-i tanaŋ cu nakuyɔ tɛɛ paka ɛ-ñuv taa siŋ se eyele numɔŋ kidɛkɛdɪŋ weyi ewɛ etɪŋgɪy yɔ. ɛɛ Ñamtu eewelisiy ndu pɔyɔɔdɔv yɔ. ɛɛtasiy hayɔv ne emiliy ne etɔki ɛzi ɛ-taabalaa yɔ. Ñɔɔsi ne you ne kudɔmɪŋ pazɔv Ñamtu dɪya taa. Ñamtu kizi ɛ-ñuma lɔŋ tasuu mbu puyɔɔ yɔ emayziy se elaba eyu sɔsɔ dɔdɔ ɛzi mba yɔ. Poduu eduuye se "Hay kilebay ɛɛniy ka-tu hɪlay". Ñamtu wɛɛ ɛdɔv ɛ-numa feye.

Ñamtu mlaa se ɛcalɪ ɛ-hɔv

Ñɔɔsi su eyu ɛnɛ ɛ-hɔv taa siŋ. Halaa ne piya paanay se pɔtɔɔ. Kiyaku nakuyɔ le, piya wɛɛ siwiliy dɪya kɔdɔ kɔdɔ mbu puyɔɔ yɔ ñɔɔsi pɪ-sɪ. Pa-caa Ñamtu taŋ esa yem. Tɔɔnay feyi, ɛɛnay se ɛla ezuma. Abalu nɔɔyɔ hayɪ ketɔv tɛye yɔɔ. ɛ-hɪdɛ le Hodaabalɔ. Peeye Ñamtu kpay tacibeya, ɛkpay numɔv se ewolo emli abalu ɛnu ɛ-ketɔv ne ɛkɔna piya salɪ.

ɛtalɪ hayɪm taa le, ɛkɔna kpɛɛɛ, ɛɛnay nɔɔyɔ le,

ekudɔ ketuu ne ekpena. Hodaabalɔ woba ε-hayim taa le enay pamili ketuu. Peeye piɛɛyi-i piɛɛ ne epɔzuu eyaa se ena se amili ε-ketuu. Paa weyi etana. Ñamtu weyi emilaa yɔ ele dɔdɔ se etana kpem. Abalu enu se yee mbu malakɔ mbu mansuma yɔ. Ñamtu calina yɔɔduu se εε: la. Hodaabalɔ pisi ε-ketuu hayim taa ela fadiɲ.

Ñamtu su kudɔɲ taa

Pɔlaba alɔwaatu cabi le Ñamtu hɔni kudɔɲ, ehuu lum yem cibi, ε-halaa ne e-piya paanay se pala ŋna. Powolo peheyi ε-ñuma ne paba wolo pakpay-i powona kɔ laɖaa ne feɖaa pε-te kudɔɲ εεɛki, pikpa dɔɲ kɔkpau. E-nee pazi tɔluu kudɔm kudɔm. Ñamtu pisi canay. Ñamtu ne hɔu taa ñuma pasuu aseyyu pɔu taa. Eɔpisi ejam ne εεɔzi nabuyɔ labu.

Ñamtu pazi ε-ti tɔm pɔzuu kudɔm kudɔm se:

- Malakay tumiye camiyε le aya-m fendinaa, mulaa, sulum kpanɲiyaa taa?
- Akay labu tumiye ne εcali mɔ-hɔu taa ñuma yɔ?
- Le mankay suw feye man-canadu tɔne ti-taa?
- Ebe yɔɔ ma-ñuma kam ma-ñuu taa mantanu?

Ñamtu pɔzay ε-ti tɔm ndu ti-tɲa ele εenay cozuu. Eɔu aseyyu pɔu taa. Koobiya dɔise milim ne kiweekum lεebu ne pɔtaakɔɔ pɔtɔɔ-dɔ.

Mayu: KABLI Anakpa

Piya sukuli wonau tɔm

Taabalaa mba mi mitiŋa payi ikaliy tɔm tɔne ya, umayst ti-yɔɔ camiyɛ ne una wazay tɔm natuyu ne piwasi-mi.

Abalaa, halaa, piya-mi, ɪcɔni sɔnɔ dɛ-ɛjadɛ huu ne una. Sɔnɔ paa le kedeŋa yɔɔ cine pɔyɔɔdɔɔ piya sukuli wonau tɔm. Pɔwe dɛu se paa weyi le, ɛkpay ɛ-piya yaa ɛ-pɛle ne kaɖuɔ ɛ-wayi ɛ-tumiyɛ taa ne kasuŋni-i; mbu lakina ne lelaa weeni tɔɔnay pɔditufeyi ne lelaa weena liidiye pa-kataday taa. Pɔwe dɛu se paa mi-taa weyi le, ela mbu ɛ-lanɔiyɛ pɔzɔɔ-i ya. ɛle, ɪcɔni sɔnɔ ɛjadɛ ne una ezuma mbu dɪdɛyɔni esɪndaa ya ne una se mbu dɪlakɪ ya pɔɔɔzɔɔ-dɔ yaa pɔdɔzɔɔ-dɔ. Lɛɛɛɛyɔ ɛjadɛ ndi dɪwe dɪ-yɔɔ sɔnɔ ya, sukuli wakɪni sɔnɔ. Mbu puyɔɔ ya yee lɛɛɛɛyɔ mi-piya ulakɪ sukuli se siwɛni lɔŋ kɪpan ɛjadɛ yɔɔ cine ya, pɔwe ɛzi siwe salaka taa ya mbu puyyɔɔ ya paasɪŋ natuyu doli.

Yee dɛ-piya ulakɪ sukuli ne siwɛɛ lɔŋ ne sitɪɪ ɛjadɛ yɔɔ mbu pɔwɛɛ ya, cee ne kife le, mba kayni keu ñɔndɪnaa dɛ-ɛjadɛ taa ne pɪsɪni-dɔ. Mba kayni dɔkɔɔ tuma wena palakɪ nesi tɛɛ yaa komina taa ya. Piya nzi si-ɛsa ekuli lɔŋ ya nzi pamɔɔ komina tuma taa, dɔdɔ le, lɛɛɛɛyɔ pɔcɔ piya nakeyɛ kpeleki tumiyɛ ne ketɛ ne

kamu ka-sumtu takayay le, pupɔzusu-ke se kamu sukuli cikpeluu taa ketezay ɗan taa takayay ne piha-ke waɗe ne pamu-ke nesi taa tumiye taa.

Ejade dɩne dɩ-taa sɔnɔ pɩfeyi se padu kiteyusu nakuyu abalibiya ne halibiya pe-heku taa sukuli haɗɗu taa mbu puɗɗo yo halibiya ne abalibiya pewena loŋ kuɗumɩy yaa kumaŋ. Yee ɗɩcɔŋni komina taa yo, halaa ne abalaa palakuni tumiye. Halaa piɩy peke "ministre" yaa paytu liɩyaa, sɔɗjanaa yaa ejeye ñundɩnaa yaa tom huyaa kibama yaa wɩɩyaa ɗe-ɗjaɗe taa.

Caanaa, ɗonaa, piya, ɗitaaleyɩi kpem; ɗiñay pana ne ɗe-ɗjade ɗɛeni esundaa ne kuñɔndutu etaakɔɔ puku-ɗu. Piya nakeye piɩy kala sukuli ke-ɗjaɗe taa ne keɗɛe lum ne wayi yaa anɩsaayɩnaa te ne ketesti-ku peeye ne kapisi kɔkɔɔ ne kekpeleki ɗe-ɗjaɗe taa samay tuja payi. Piya

lɛɛsi ɛsa kuluu haɗau yɔɔ nɛ pɪsɪnɪ-dʊ huɗɛ tɔm hɔɔlɔɔ
yɔɔ, lɛɛsi ɛsa kuluu dɔdɛ nɛ tɔnɔɔ taa kpeday hɔɔlɔɔ yɔɔ
nɛ piya dɔ-maymay dɔ-ñɔɔ.

Nɔɔyɔ ɛtaato se man-piya laki sukuli se kowolo le.
Paa weyi nɛ ɛ-ñɔɔ leleŋ. Sukuli sɪŋnɪ lelaa nɛ pɛkɛ awiya
ɛzi pumunav yɔ nɛ nɔɔyɔ ɛɛpɛɛŋɪ-yɛ tɛtɛ.

Pɔ-yɔɔ lɛ, evebiya, pɛlaa, piya, dɪñay pana nɛ
dɪwɛnɪ ñum nabuyɔ komina taa. Manawa se paa mɪ-taa
weyi lɛ, elaki mbu pɔpɔ wɛ deɪ yɔ e-wezuu cayɔ taa,
sɔɔndɔ ɛtaakpa mɪ-taa nɔɔyɔ nɛ ɛ-piya sukuli wonav
kau. ɛsɔ caa piyuu ɛsɪnɪ-mɪ mɪ-pana ñayɔ taa yoo!

Mayɔ: AMAKE Evabou

"Nigeria" wobu tɔm

Pɪkpayɔ nɛ pɪnzɪ nasɪyɪ nɛ pɪkɔɔ pɪsɪnɪ sɔnɔ yɔ
Togo taa evebiya, pɛlaa nɛ piya peyeki sukuli nɛ pɛdɛy
Benin, Nigeria, Ghana se pacazɪ ñum. Haɗaa piya yeke
wokina. Powoki pahayɪy paba nɛ peyeki pɛ-te nɛ paba
tɛzɪy pɪsɔɔ ñum tɪnaa. Powoki pala pɪnay pilim tumɪyɛ,
hɛzɔɔ fɛyɪ. Paakɔŋ lɛ, mba pɛwɛ dɔŋ haɗau taa yɔ,
pɔtɔma yɔ, "ɔga" ɔlɔ lɛ, e-liidiye lɪ ɛzi kudokiŋ tanga nɛ
nasɪnaza yɔ. ɛlɛ "ɔga" kpay kudokiŋ nasɪlɛ nɛ ɛyabɪ-ɪ
kpokpo. ɛlɛ tɛɛ ñuma kancɪ nɛ "wideo" pɔwɛɛ mbu tibu

yɔɔ. Piyele mba pahayiy-we pa-hayim taa yɔ, pakun tɔɔnay ne pepedi le, liidiye egban egban paba ñehikiy. Ða-kunɔndutu taa le, payaba-ŋ kpokpo yaa kanci yaa pɛcela-ŋ liidiye kudokij munuu yɔ, ŋkɔŋ ŋtali le, ña le wiyau. Ña-ñuma taa ne lelen ɔɔɔ mbu puɔɔ yɔ wiɔiyi patanada mbu. Pulaki kiyakij naale le, liidiye tema, kpokpo wɛɛkaa yaa ekɔma emayni mi-caanaa taa nɔɔyu kudɔŋ yaa akpadiyutu yeba ne etahayi ne puɔɔ.

Nɔɔyu kɔnɔni mbu kanci ne pepedi se pɛheyi kuma wena e-ñuma suwa yɔ. Pepɛdaa ne pɛheyi kuma ne tɛv fe le, pa-ɔiya ñay miŋ. Kunɔŋ tawaa. Mbu pikuli kpem ne puwɛe wiluu yɔ le se: "Ɖga" waa celiy-we tabakubuyay ne pɔñɔv se pahayi ne pitaanu-we. Pɔkɔŋ cuna le, palaja kpa ɔŋ ne pa-ñuŋ taa wuli kan kan se sun yɔ. Paa ŋyɔɔduv suwe? piiheyiy-we natuyv. Maatɔŋ se pitawazi kpaagbaa kpem. Lɛlaa kɔnaa ne puwazi-we, ɛle pɔtɔɔɔ. Pɔkɔŋ mbu ne pasina tɔɔv mbu caanaa wena pazi yɔ ne pite le, pɛɔɛ papisi ne peyele-we ñɔɔsi taa.

Ɛbe laba ne eyaa yeki pe-piya ne siɔɛy ajeya lɛena taa? Togo taa kunɔŋ wɛɛ. Tɔɔnasi feyi liidiye. Ɛle wundu tuŋa we liidiye siŋŋ. Ɔkpay ñɔ-tɔɔnay ne ŋpɛdi pituŋa, putaliy-ŋ ne ŋya kɔye maymay. Piyeba le, haɔv ɛɔɔɛni esundaa.

Mayay Togo piya tɔɔa payi se dɔɔɔɔ dɔkɔɔ ne dɔcaɔ dɛ-te, dɔlɛɛzi lɔmaya ne dɔwɛɛ nɔɔ kudɔmay ne dɔɔɔɔzi dɛ-ɛjade pɔwɛɛ camiyɛ ne pɔwɛɛ dɛu. Mbu pɔyɔɔ yɔ, ɛyaa wɛu ne lɛlaa tɔki kuɔɔɔɔ ne lɛlaa wɛɛ leleɔ taa yɔ pɔfeyi camiyɛ.

Koobiya Togo piya dɔa, dɔsɔɔ dɔama ne paapɔkɔlaa yɔ, paa weyi ɛwɛna mbu ɛcaɔɔi wezuu yɔ.

Mayu: AWADE Toi

Pɛlaa hɔsi lɔzɔu tɔm

Pɛle nɔɔyɔ kewɛna ne payay-i se Piyaalu. ɛwe ma-dɔya cɔlɔ kpam. Pɛle ɛnu ɛke sukulibɔya ne ɛpazɔ yelɔu kpem ne pɔyɔɔɔɔ ɛɛɔyɔ.

Piyaalu ke pɛle ne ɛlaki sukuli. Piyaalu ke dɔdɔ pɛle weyi ɛ-ɔɔɔ taa we dɔɔɔ yɔ. Kɔyakuɔ tɔɔa le ɛyɔ eewoki dɔya ne ɛmayna-i mbu pɔyɔɔ yɔ ɛwɛna evebiya tɛ. ɔɔɔɔɔ ɛdɔɔ e-dɛke dɔli. ɛle ɛ ɛni ne evebu. Kɔyakuɔ tɔɔa le e-dɔo paɔɔi-i yau ne ɛkalɔy-i ne ɛtastɔy-i lɔɔ sakɔyɛ. ɛle pɔtɛzɔy kpau dɔɔɔ kɔkpau. ɛɛdɔu dɔo taa e-kuduyuu tɛɛ kpa. E-dɔo tasi-i yau ne eheyi-i se: Piyaalu! Mɔyɔɔɔɔ ne mantazɔy-ɔ lɛyɔu ne ɔɔɔɔ yɔ, ɔɔ-cɔlɔ le. Hayitu labu kɛɔi sɔm. Kudɔmɔɔ ndi ndi we pi-taa ne pɔkɔu ɛyaa. Kusɔu taa le casay wɛɛ ne pɔkilɔna siidaa ne kudɔmɔɔ sakɔyɛ dɔdɔ wɛɛ. Hɔsi nzi ɔɔɔɔɔna yɔ

sukpay-ը զճճ. Ma ևe mǝnsǝla-ը քսչǝ manpaηna-ը yau ne mantasγ-ը ևη ևne. Nǝ-cǝlǝ ևe. Piyaalu tanu ne ևwee ne eyelγ kγyakη tηηa. Abalbiya paηna suu dγya ne palγ.

Kγyaku nakuyv wiye ևe piyaalu se: pγwγ-ι ne epaηnu tǝv. Hǝ kpa-ι ևe. Eeçay se nǝyvu ևna. Epazi çau kǝ ne ևñv se ևluzi hǝ ηga. Epǝzv su ne peheyγ-ι se ևluzi. Eևe epaηnu ñv kǝ ևe pulγ. Pγu-ι ne epazi evebiya mba mba ևçway pε-te ne pasu-ι yǝ çv. Ewoki weyi ε-te eheyi-ι se: Nǝdǝna-m hǝ ևe se. Maasη pγ-yǝ. Eևu ne ewolo ևev te. Eևe la mbv dǝdǝ. Eçǝ patηa payi pǝ-yǝ. Eևe nǝyvu tamv hǝ ηga.

Piyaalv se: Ezi malızı-ke ne pvcɔ məhezi. Piyaalv kuyi ne eɖee halv nɔɔyɔ cɔlv. Mbu pɔyɔɔ yɔ peheyi-i se eliziy hɔsi. Halv enu ecaa kɔye ne eceli-i, eñɔɔ ne epeli-i liidiye se ehayi. Etirizi ehayi ne eɖee ekpe se kiyakuj naadozo taa le pily. Piyaalv hini e-kuduyuu tee. Tev fema le piyaalv talu. E-ɖoo ñewee yem se eɖe yelb ezi etuɖeev yɔ.

Piyaalv we kuduyuu tee ne calum wee ne pikpeni-i. E-ɖoo kuyi ne eɖee teye yɔɔ ɖasi cau. Erisaa ne ekɔɔ le, pusuma ɖiya yem kete kete. Piyaalv ñewee kuduyuu tee ne calum piyiyini-i ne e-esa yɔɔ wee ne pvcɔv. Pitaza ezi ɖanay ñiytu 17h yɔ le, pini e-ɖoo ne etɔ se: ee! men-pele ene lee ewee ne etikɔmta? Mantuwoki mantuli e-kuduyuu nɔɔ ne mana. E-ɖoo woba ne etuli le, ena Piyaalv hinaa. E-ñalv yɔɔ ne calum su kuduyuu tee ɖo. Piyaalv ɖoo ma kubuka ne eyaa eyaa. Pɔkɔɔ pakpay Piyaalv ne powona feɖaa te. Piyaalv siki ne efenj. Feɖaa la hee ne petezi lizuv. Feɖaa febi-i ne e-yɔɔ tezi cev. Kabuye eduuye tɔm se: hay nga kaany ka-tu hilaɔ yɔ keteɲna lebu.

Piyaalv pazi yɔɔɔv feɖaa te se: wiɖiye, maataziɔ labu hayitu te maalızı hɔɔ. Ye ke-ɖeke Eɔ eha-m pitema le yoo? Ye kusuv kudɔɲ nakuyv eekpa-m, kɔzi kɔzi

siidaa, maalabı ezıma? Mon-doo pamna-m kpau
mantanu e-tom ye maastba yaa mon-doo sooli-m.

Mbu Piyaalu heyiy paa pele weyi se: Ye nke evebu
yaa pele ya, mbu nlaku ya puwee deu ele, tui se nabuyu
danga-n.

Meheyiy paa weyi se hosi lizuu feyi deu.

Mayu: AMAKE M. Joseph

Abalu nwoyu payay se toyi

Toyi sooli sulum nuu pidufeyi, etana sulum ya
eetaki mutu. Toyi hayiy camiyee ele puwaziy-i puyi.
Powokini e-tonay kiyaku pepeti le, emu liidiye ne etoo
kiyaku taa peeye kpaagbaa.

Tɔyi woki kiyaku le, ɔoo heku taa ekpeɲ. E-caa yɔɔɔɔ ne pɔnu-ɪ peeye e-caa ya e-ɔalaa ne e-kɔɔnaa tuɲa payi ne pɔkɔɔ pekpeyli Tɔyi ɔɔɔ ne peheyi Tɔyi se sulum ñɔɔ feyi ɔeu ne patuɲa payi pakali-ɪ ne patasi-ɪ lɔɲ sakiye. Peeye Tɔyi kuyi pe-esɔndaa ne etɔ se leleeyɔ pumaya le, sulum le mɔñɔɔ-pu ɔeu ulakina ula maayeki. Peeye e-ɔalaa tɔm se iyebi-i hay kilebay weɔ yɔ kaanyɔ ka-tu hɔlay. Pɔwayi Tɔyi heyi-we se leleeyɔ ma payay se Mañimmɔtɔki. Tɔyi weɔ sulum ñɔɔ yɔɔ yem feɔɔ ne etɔɔɔ ne ekuyɔɔ epaafeyi.

Kiyaku nakuyɔ Mañimmɔntɔki enu ehuyi heɔ ne ene e-halu potuli powona kiyaku taa pɔpɔɔ kudokinɲ nɔnuwa ne hiu ne peeye e-halu tɔm se ma-walu sɔɔɔ yele ne menkpɔna liidiye ɔɔya ne ceɔ le ɔɔna se ezuma ɔɔlaku. Peeye ehɔyi e-halu se: kɔna-m liidiye lɔɲ. Eyɔɔɔɔ mbu le, e-halu pɔsɔna ne eɔɔɔɔ-ɪ.

Mañimmɔntɔki kpɔy liidiye ne ewolo eɔay faaɔɔ taa ne epazɔ sulum ñɔɔ yem epaafeyi. Pɔkɔɔɔ le, sulum pazɔ-ɪ kɔɔ ne elɔɔɔ liidiye ne eyaki sulum ne eyaa ñɔɔ yem. Elakay mbu le, mɔlaa kewe peeye ne paba weɔ ne pɔɔɔɔɔ pɔkɔɔɔ le, eñɔɔ ehay le, pɔha paba nɔmɔɔ ne palɔɔɔ e-yɔɔ liidiye ne Mañimmɔntɔki ɔɔɔ ekpe etana se palɔɔɔ e-yɔɔ liidiye. Kɔfema tanɔɲ tɔɔ le, ewili e-wondu

taa ɛɛnaɣ liidiye peeye ɛpazi wiliu wooo, ɛ-dɔlaa pɔzɔɔ se ɛbe laki Tɔyi; peeye ɛkpaɣ mbu pilaba yɔ ne ɛtuuzi-we ne peheyi-i se sulum ñɔɔ kasɔwa ɛ. Peheyiy ɛyɔ ne ɛɛniɣ yɔ, ɛtɛɣni lebu. Peeye Tɔyi tɔm se piɔina sɔnɔ maataziɣ sulum ñɔɔ. ɛɛ pataatasɔm yaɔ se Mañummɔntɔki. Pu-yɔɔ ɛ taabalaa kusɔɔlaa dɛ-te kabiyɛ taa pɔtɔm se kuñɔɣ ɛtatali-ɣ yɔ ɣɣsiɣ ɛɣtu.

Pu-yɔɔ mɔntɔɣ se paa weyi ɛmayzi tɔm tɔne ti-yɔɔ dɛu. Yee ɛyaa naale ɛya-ɣ ne peheyi-ɣ tɔm yɔ, puweɛ se ɣtisi ne piya ña-ñɔɔ.

Mayu: HAZOU Niman

Halaa sulum ñɔɔ tɔm

Togo taa pɔtɔma se halɔ ne abalu pɛwe kumaɣ ɛ, halaa ɛɛlaa tɛziɣ dɛɛɛzɔɔ. ɛɛ mbu palaki yɔ puweɛkiɣ ɛjade.

Ɖooɔ ɛɣ taa ɛ, abalaa ɛɛɣ dɔli ne pɔñɔɔ sulum yɔ, halɔ eewoki peeye. Paa ewoba yɔ, ɛmɛɛɣ dɔli ne ɛñɔɔ pazi ne ɛdɛɛ.

Nɔɔnɔɔ dɛ-te alɔwaatu ɛ, halɔ wena waɔɔ se ɛ ne abalaa pɔtɔɔ ne pɔñɔɔ. Pu-yɔɔ ɛ, halaa ɛɛlaa tɛziɣ piɔɔ sulum ñɔyaa ne pɔtɔɔɔ habe yɔɔ. Nabuyɔ taa puksɔ-we halɔ powokina-we ɛdɔaa tɛ.

Halv nɔɔyɔ payayay
se "Ñɔɔrɔvɔfeyitoko". Halv ɛnɩ
sɩlɩm tɩnaa tɛɛ ɛcaki.
Ɛɛñɔɔ mbɩ pɩfeyɩ ɔɔŋ yɔ.
Ɛ-tɔɔnay lɛ "Sorabi".

Ɛtaañɔɔ lɛ ekena
tɔmlaɔɔ sɩŋŋ; ɛñeyay
halaa wondu camiyɛ.
Ɛwɛɛnɩ hayɩm sɩŋŋ;
eekena halv ñɩm tɩ ɔɔ-ɛ
peeye.

Mazay nakɛyɛ wiye
"Ñɔɔrɔvɔfeyitoko" ñɔwa
pɩkɩlɩ-t kɩpɛm, ɛɛlɩlaa,
pɩya wɛnɩ fenay mbɩ yɔɔ
ɛ-mɩyaa hɔkɩnɩ pɩya nɛ
pekɩpɛ. Aho yuwa pahɩnɩ
lɛ, ñaze Ñɔɔrɔvɔfeyitoko
pɩlimaa nɛ ɛhɛnɩ ɛ-pɩya
yɔɔ nɛ kɛwɛɛ kamakɩ kubusi.

Kawɩsɩ sɩbɩ lɛ ɛ-mɩyaa nɩwa lɛ, ɛlɛ wolo nɛ
ɛtuzɩ-i ɛkɛzɩ hɔɔlɩbɩ nɛ ɛlɩzɩ pɩya, kacay sɩbɩ, ɛ-mɩyaa

ma kubusi ne eyaa se, pɔkɔɔ paya ε-ñuu.

Eyaa sewa powolo le, pamakina piya tem sibv. Eetem piya leeka kuv mbv; ε-walu kawobi numɔv; ekɔma emayni piya siba le, εcaɣay se εdɔɔni-ι. Ele ε-tabalu Eso seyv nɔɔyv heyi-i se: "Ɖɔki ña-lanɣye kɔam, monkɔɣ ñε-te ma ne-η dɔlabi-ι hεεε ne dɔwona-i cɔɔ cɔɔ ne Eso suni-dv ne dɔna se eyeki ñuv naa eeyeki?"

Nɔɔrvfeyitoko walu ne ε-taabalv powona-tv cɔɔ cɔɔ le, cɔɔ heyi-we se palabi-ι hεεε ne etizaa le pɔkɔni-ι; pa-tɔɣa pekpendi pesεε Eso ne ε-walu dεε ne ek-pe. Tεv fema le ε-taabalv heyi ε-halv se: "la lɔɣ ne ma ne-η dɔwolo" Ñɔɔrvfeyitoko te ne dɔɣɔɔdini-ι puluni ε-sulum ñuv tɔm, Eso ena dɔa-putɔɔdiyε ne etizaa kɔɔv etɔɣ-dv dɔwolo cɔɔ cɔɔ εsuni-dv. Halv εnv eya-m se mansu-we. Ɖiwoba-le dɔkɔpayna-ι hεεε, dɔɣɔɔdina-ι mbv pv-yɔɔ dɔi-woba yɔ: Etala kaɔε, etisi dɔa ne ι ne ε-walu dɔkɔpendi dɔwolo cɔɔ cɔɔ. Peeye paa weyi ekɔpay mbv pi-tɔɣa payi sulum wεεkɣ εɔaɔε yɔɔ cɔna yɔ ne dɔiheyi-ι.

Ε-maymay ena mbv pi-taa εwεε yɔ. Lεlaa yay pe-piya ne petiyiɣ, εni le ε-miyaa piya etiyiɣ ηɔv εni le susɔ pa-walv cɔɔ.

Nɔɔnɔ "Nɔɔrɔfeyitoko" yeba sɔlɔm ñɔ. Ɛɔayɔ piya lulɔ, epazi ɔɔɔ e-wondu ñeyɔ. Halaa pazi wondu wonaɔ Ɛ-cɔɔ. Pelaa ne aseyaa powoki Ɛ-cɔɔ ne pekpelekiy tumiyɔ. Nɔɔnɔ e-piya tabi sukuli sɔsɔ taa, ɛwena liidiye ɔɔɔ Ɛ-cɔɔna e-piya yɔɔ camiyɔ.

Ɛcɔna ena mbɔ sɔlɔm kaawɛ ki Ñɔɔrɔfeyitoko wezuu cayɔ-taa. Nɔɔnɔ paatasy-i yau se "Ñɔɔrɔfeyitoko" payay-i se "Abide".

Mayɔ: AKPALA Yarkou Rose

Achévé d'imprimer par AFASA
Dépôt légal N° /MATDCL/ 2012
B.P. 57, Kara – Togo

Prix : 200 F CFA